

ПРАЦОУНАЯ САЛІДАРНАСЦЬ

Газета для рабочих

№3 верасеень 2009 г.

Уседазволенасць і беспакаранасць

Кіраўніцтва шклозавода «Нёман» зноў парушыла Працоўны кодэкс. Цэх вырабаткі №3 і цэх апрацоўкі, згодна загаду №529, надалей будуць працаўцаў па 4 гадзіны. Але і гэты загад, і папярэдні за №481, выдаўленыя з парушэннем дзеяйнага заканадаўства. Артыкул 32 Працоўнага кодэкса прадугледжвае, што пра істотныя змены умоваў працы (да якіх адносіцца і рэжым працы) найманнік *абавязаны пісьмова папярэджваць работніка не пазней, чым за месяц*. А тут загад №481, паводле якога пераход на 4-хгадзінную змену адбыўся з 1-га жніўня, выдадзены 27

ліпеня, вывешаны ў цэх 28-га, а распісваліся за азнямленне з гэтым загадам толькі 16-га жніўня! А наступны загад, аб 4-гадзіннай працы з 1-га верасня, наогул выдалі толькі 31-га жніўня, а для азнямлення рабочым быў вывешаны 3-га верасня. Дзе законнасць, дзе парадак?

Хаця, пра якія законнасць і парадак можна гаварыць, калі на нашым прадпрыемстве ўжо даўно на іх не зважаюць. То загадамі, а то і без паведамлення, пераганяюць рабочых з аднаго банка ў другі, то з парушэннямі законаў пераводзяць на контракты, то «дабраахвотна-прыムусова» распаўсюджваюць

латарэі, то здымаюць з працоўных месцаў для дактылаксапії. Ня кожучы ўжо пра затрымкі выплатаў заробкаў. А на кожную з гэтых сітуацыяў ёсьць артыкул у заканадаўстве, і па гэтых артыкулах найманнік павінен несці адказнасць. Ды толькі хто ж прыцягнё яго да той адказнасці? Вакол маўклівая абыякавасць.

Расказвалі, як аднойчы дырэктар завода Бацян І.М. выказаўся прыблізна такімі словамі: «Такіх дурняў, як у Бярозаўцы, яшчэ пашукаць трэба, што хачу – тое раблю, а яны маўчаць!» Няўжо гэта так?

Яська Нязгодны

Харчаванне ў кошт зарплаты

Такое зараз практыкуецца на некаторых прадпрыемствах Беларусі. У кіраўніцтва прадпрыемстваў няма грошай, каб выплочваць заробкі, і рабочым прапаноўваюць харчавацца ў завадскіх сталовых «у крэдыт», а таксама набываюць прадукты харчавання ў завадскіх гандлёвых кропках.

На МТЗ выдаюць у кошт будучага заробку пяльмені, на БАТЭ – сыр і малако, на ММЗ наогул работнікам «рэкамендавана» пакідаць на заводзе не менш за 20% заробку, разлічваючыся па праpusках за абеды ў сталовых,

за прадукты і тавары надзённага спажывання ўласнай вытворчасці ў гандлёвых кропках прадпрыемства, а таксама за паслугі стаматалогіі, транспартнага і рамонтна-будаўнічых цэхай.

Мінскі матарны завод (ММЗ) таксама пропануе сельгаспрадпрыемствам рухавікі, запчасткі і нават новыя трактары ў абмен на 3 тоны мяса, якое будуць выдаваць рабочым у кошт заробкаў.

Пры такіх тэмпах скарачэння даходаў насельніцтва і

росце цэнаў, хутка будзем працаўцаў за адно харчаванне, бо астаніх грошай хопіць хіба толькі на аплату жылля ды на адзенне з сэканд-хэнду.

НЯМА ІНФАРМАЦЫІ – НЯМА ПРАБЛЕМЫ?

Улады прынялі чарговае «антыхрызіснае рашэнне» - спынілі публікацыю звестак пра складскія запасы.

За апошнія паўгады звесткі пра складскія запасы беларускіх вытворцаў і экспарцёраў сталі настолькі ж масавай і запатрабаванай інфармацыяй як зводка надвор'я на заўтра і выходныя. Гэтыя звесткі дазваляюць больш рэальна ацаніць «дасягненні» лукашэнкаўскай эканамічнай мадэлі як эксперту, так і шараговаму грамадзяніну.

Такі падыход не выклікае здзіўлення, бо ўжо выкарыстоўваўся. Той жа Нацбанк Беларусі перастаў публікаваць звесткі пра сальда куплі-продажу наяўнай валюты на ўнутраным рынку. У кожным з выпадкаў было сваё тлумачэнне, але сут-

насць усіх зводзілася да таго, каб залішне не бударажыць і без таго ўзбударажанае меркаванне грамадскасці.

Але, як заўсёды, прадстаўнікі ўлады тлумачаць усё клопатам пра людзей. Вось і па гэтым пытанні высокапастаўлены чыноўнік Белстата патлумачыў, што “үзнікла пытанне, ці не зашкодзім мы нашым экспарцёрам, публікуючы гэтыя звесткі”. Нібыта, «вытворца хоча не проста прадаць сваю прадукцыю, а прадаць яе як мага больш выгадна». Але пакупнікі, пайнфармаваныя пра ўзврэвень складскіх запасаў, пачынаюць выстаўляць невыгадныя ўмовы».

Нягледзячы на тое, што паводле афіцыйных звестак складскія запасы на 1 жніўня 2009 годы склалі 88,3% ад сярэднемесячнага аб'ёму

вытворчасці, нібыта знізіўшыся з 94,6% на 1 ліпеня 2009 года, ніхто сур'езна не ўспрымае гэтае дасягненне. Паколькі хаваюць, значыць, ёсьць што хаваць – такую логіку нічым не пераможаш.

Як мяркуюць эканамісты, калі б у дырэктараў беларускіх прадпрыемстваў было права на самастойнае рашэнне, большасць ужо даўно спынілі б свае канвееры, змагаючыся за кожны рубель свабодных грашовых сродкаў на сваім разліковым рахунку. Але ёсьць загад – любымі сродкамі працягваць вытворчасць (нікому не патрэбную), каб захаваць працоўныя месцы (няхай і з меншымі ўдвяя заробкамі).

Вось толькі куды мы прыйдзем гэтым шляхам?

Л.Някозік

Незадаволенасць нарастает

Незалежныя прафсаюзы правялі анкетаванне рабочых па ўсёй Беларусі, каб высветліць, як жывуць простыя людзі ва ўмовах фінансавага крызісу. Абсалютная большасць апытаных ліцаў, што матэрыйяльнае становішча пагоршылася, даходы зменшыліся на 30-40%.

У анкетах былі наступныя пытанні: “Колькі дзён у тыдні працуе ваша прадпрыемства? Як аплочваюць прастоі? Як вы ацэнваеце сваё матэрыйяльнае становішча? Якія прычыны пагаршэння і як выходзіць з сітуацыі?”

Адказы рабочых з розных рэгіёнаў вельмі падобныя. Многія вінавацяць у эканамічных проблемах кіраўніцтва прадпрыемстваў, якое непрафесійна выконвае свае функцыі, а таксама вышэйшае кіраўніцтва краіны.

Многія апытаныя мяркуюць, што для вырашэння гэтых праблем трэба патрабаваць ад кіраўніцтва краіны эффектыўнай працы і вынікаў, а таксама неабходна выпрацаваць патрабаванні да найманікаў і дамагацца іх выканання. Каля паловы анкетаваных гатовыя ўдзельніцаў у масавых акцыях пратэсту пры ўмове іх арганізаванасці і дазволенасці. Некаторыя баяцца ўдзельніцаў у акцыях пратэсту, а

некаторыя ліцаў, што “лепш не высоўвацца, ўсё роўна нічога не зменіш”.

Па словах кіраўніка прафсаюза РЭП Генадзя Фядыніча, гэтае анкетаванне ладзілася з мэтай высветліць, наколькі задавальняе рабочыя сённяшняе становішча, каго яны ліцаў вінаватымі ў такай сітуацыі, а таксама ці гатовыя яны выпрацаваць свае патрабаванні.

Апрацаваныя дадзеныя анкет будуць даведзеныя да адміністрацый прадпрыемстваў. На падставе адказаў кіраўніцтва незалежных прафсаюзаў выпрацуе патрабаванні да найманікаў, якія дапамогуць рабочым дамагчыся паляпшэння ўмоваў працы ў адпаведнасці з іх уласнымі патрэбамі.

Паводле “Заўтра тваёй краіны”

УРАД ЭКАНОМІЦЬ. НА ЗДАРОЎІ ГРАМАДЗЯН

Паводле пастановы ўраду Беларусі № 1000, тавары замежнай вытворчасці прадпрыемствы краіны могуць набываць толькі з дазволу дзяржаўных органаў. Гэта пастанова распаўсюджваецца і на шпіталі і аптэках.

Працаўнікі беларускіх аптэкаў зазначаюць, што імпартных лекаў паменела. На іх думку, зусім без замежных прэпаратаў абысціся нельга, бо не па ўсіх групах ёсць айчынныя адпаведнікі.

Таксама адзначаюць, што ёсць украінскія і расійскія прэparateты, якія значна таннейшыя за єўрапейскія, хаця і больш ніzkай якасці.

Самі фармацэўты пры неабходнасці аддаюць перавагу арыгінальным прэпаратам, пры гэтым пагаджаюцца, што ў большасці яны распрацоўваюцца і вырабляюцца толькі ў Еўропе.

Распараджэнне Міністэрства аховы здароўя аб выкананыні ўрадавай пастановы № 1000 атрымалі таксама мэдычныя цэнтры і шпіталі. Яе выкананьне пацягне за сабой пагаршэньне стану здароўя жыхароў краіны, бо айчынныя прадпрыемствы вырабляюць толькі каля 25% найменняў лекавых прэпаратаў з 6 тысяч зарэгістраваных. Гэта, безумоўна,

будзе ўплываць на стан здароўя людзей. Бо паспраўднаму ніводнае беларускае фармацэўтычнае прадпрыемства не прыйшло сэрыфікацыі на міжнародныя стандарты якасці фармакалагічнай прадукцыі. Яшчэ адна праблема — гэта дэфіцыт сродкаў у сістэме аховы здароўя. Таму лекары будуть выконваць гэты цыркуляр міністэрства і, адпаведна, людзі будуць больш хварэць, і ў краіне можа падвысіцца ўзровень смяротнасці, асабліва сярод найменш абароненых груп насељніцтва.

Паводле “Радыё Свабода”

Бензінавыя клопаты

На пачатку верасня ўрад Беларусі адобрыў рашэнне аб падвышэнні цэнаў на нафтапрадукты ў сярэднім на 10%. Гэты крок матывуеца стратнасцю рэалізацыі паліва ва ўмовах падвышэння цэнаў на нафту. Незалежныя эканамісты мяркуюць, што рашэнне ўрада закране не толькі аўтаматараў, але і ўсіх спажыўцоў адразу. Падаражэюць аўтаперавозкі, а значыць вырастуць цэны на большасць тавараў, а таксама на праезд у грамадскім транспарце.

Супраць гэтага рашэння выступалі Міністэрства

транспорту і Міністэрства сельскай гаспадаркі.

Яшчэ адна непрыемная для ўладальнікаў аўтамабіляў вестка: кіраўніцтва краіны мае задуму прадаваць усю нафтапрадукцыю за мяжу, каб забяспечыць пас-

тупленні валюты ў дзяржбюджэт (прадукцыя нашых нафтаперапрацоўчых прадпрыемстваў адпавядае Еўрапейскім стандартам якасці). Для задавальнення попыту ўнутры краіны мяркуеца закупляць расійскае паліва, таннейшае і горшае па якасці, з большым утрыманнем серы.

Так што не здзіўляйцеся, калі праз паўгады рухавік вашага аўтамабіля адмовіцца нормальна працаўаць: гэта вам прывітанне ад клапатлівага ўрада!

*П.Кілішкевіч
Паводле by.net*

Незалежныя прафсаюзы плануюць мітынг

Беларускі кангрэс дэмакратычных прафсаюзаў і прафсаюз РЭП маюць намер правесці маніфестацыю ў Дзень барацьбы за годную працу, які адзначаецца ва ўсім свеце 7-га кастрычніка. Мяркуеца, што ў акцыі прыме ўдзел каля 500 чалавек.

Гэты дзень штогод адзначаюць прафцэнтры Міжнароднай Канфедэрацыі прафсаюзаў (у якую ўваходзіць і Беларускі кангрэс дэмакратычных прафсаюзаў).

На думку намесніка старшыні БКДП Мікалая Канаха, улады мусіць дазволіць мерапрыемства. Бо адмова ў гэтым выпадку наяўна прадэманструе, як беларускія ўлады ставяцца да дзеянасці незалежных прафсаюзаў.

Падчас маніфестацыі плануюцца агульныя праблемы контрактнай сістэмы і працы ва ўмовах крызісу.

Ёсьць таксама намер прапанаваць ўдзел у мерапрыемстве Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі (праўладнай).

Варта зазначыць, што ў мінулым годзе мітынг быў забаронены.

Паводле www.gazetabu.com

“Мастоўдрэў” выплачвае запазычанасці рабочым

Выплаты запазычанасці працоўным склалі ў сярэднім 500-600 тысяч беларускіх рублёў і ажыццяўляюцца ў сувязі з тым, што напрыканцы мінулага года адміністрацыя падпрыемства “Мастоўдрэў” пазазаконна скараціла сумы заробкай працоўным, а таксама не аплаціла належным чынам “калядныя канікулы”, на якіх знаходзіўся працоўны калектыв.

Парушэнні законнасці дзеянняў адміністрацыі падпрыемства былі выяўлены падчас праверак з боку праクуратуры і дзяржаўнай інспекцыі працы, інцыятарам якіх з'яўляецца дэпутат Мастоўскага гарадскога Савета Зміцер Кухлей.

**P.S. А вось ці паўстане на абарону сваіх выбаршчыкаў
хоць адзін з дваццаці дэпутатаў Бярозаўскага
гарсавета? Спадзяванняў мала.**

Паводле "Радыё Рацыя"

**У Вас праблемы з наймальнікам?
Вы лічыце, што Вашыя права парушаюцца?
Напішыце нам на адрес электроннай пошты:
hutaniotan@gmail.com**

**Кваліфікованыя юрысты незалежных
прафсаюзаў разгледзяць Вашу сітуацыю і
пракансультуюць Вас.
Бясплатна!!!**

Па абарону – да незалежных прафсаюзаў

У Гомелі суд аднавіў на працы 14 супрацоўнікаў магазіна “Цэнтр”.

У май кіраўніцтва звольніла ўесь працоўны калектыв магазіна за тое, што людзі адмовіліся пакрываць за свой кошт недастачу ў 25 млн. рублёў. 14 звольненых зварнуліся ў суд і папрасілі дапамогі ў незалежным прафсаюзе РЭП.

Інтарэсы заяўнікаў у судзе прадстаўляў прававы інстытут прафсаюза РЭП Леанід Судаленка.

Пацярпелыя з дапамогай юрыстаў прафсаюза падрыхтавалі калектывную заяву ў суд пра незаконнасць звольнення і з патрабаваннем аднаўлення на ранейшай працы з ранейшымі ўмовамі і выплаце сярэдняга заробка за час вымушанага прагула.

Суд задаволіў заяву звольненых работнікаў, бо ў адказчыка (кіраўніцтва магазіна) не было доказаў віны кожнага з працаўнікоў.

Усе пацярпелыя зараз з'яўляюцца сябрамі незалежнага прафсаюза, на сённяшні дзень яны ўпэўненыя ў сваёй прававой абароне. Бо на сваім прыкладзе паспытаі, што ад афіцыйных, праўладных, прафсаюзаў ніякай дапамогі не дачакаешся.

Паводле БелаПАН

**Працоўная салідарнасць
Інфармацыйна-аналітычнае
выданне
г.Бярозаўка
Рэдактар і выдавец П.Кілішкевіч**

**Распаўсюджваецца бясплатна
Наклад 299 экз.
Друкарня “Вольны працаўнік”
Адказны за выпуск Л.Някозік
E-mail: hutaniotan@gmail.com**